

27 hiš in cerkev sv. Leonharda s pokopališčem. Posebno za Pražane, ki Prago dobro poznajo, je obisk „stare Prage“ uprav zanimiv.

Koncem omenjam še mali paviljon, kjer je razstavljenih 1.000.000 dvovinarskih novcev v navlašč zato narejeni omari. Poleg te je pa jednaka omara z napisom: „Za Ustředni Maticе školska.“

Tu pa, seveda, niso sami novci, ampak desetice, krone, goldinarji, petaki, desetaki in še celo petdesetake in stotake sem videl v njej. Pa ne samo tu, ampak na raznih krajih razstave so bili nastavljeni nabiralniki za školsko Matico. Čehi pa tudi drugod povsodi in pri vsaki priliki nabirajo za školsko Matico; tako n. pr. so nabrali v Narodnem Domu v Kraljevih vinogradih iste dni milijon vinarjev, katero so potem v krasno okinčanem vozu s štirimi konji vozili po mestu. Na vozu je pa sedela češka deklica v narodni noši z zastavo, na katerej je bilo zapisano: „Za Ustředni Maticо školsko“.

Tako deluje češki narod za svojo mladino — za svojo prihodnjost! In zato ni čuda, da se je pospel do takó visoke omike.

To in še veliko, veliko več sem videl na razstavi; vse ostane mi pa nepozabljeno. Z navdušenostjo sem šel na pot, a še z večjo navdušenostjo in zadovoljstvom sem zapustil Prago, prepričan o kulturnem napredku Čehov in njih ljubezni do nas. Če bode le mogoče, grem l. 1905., ko priredé Čehi vseslovansko narodopisno razstavo, zopet v zlato Prago.

Nazaj grede sem se dva dni ustavil tudi na Dunaji, si ogledal v naglici najvažnejše znamenitosti Dunaja in dné 11. kimovca sem se pa vrnil zopet v Ljubljano.*)

(Dalje prih.)

Listek.

(Spisal Fr. Črnagoj.)

Potres.

(Dalje.)

Pogledam še okrog. Cerkev, župnišče in slednja hiša — vse razpokano, vse razdejano. Zarés, ubogi ljudje!

Namerim jo v sosedno vas Tacenj, da pogledam, kako se imata prijatelja mi, Boleslav in Ivan. Osobito za Ivana me je skrbelo, ki je bil komaj na poti k ozdravljenju po njegovi hudi in dolgotrajni boleznii.

Tacenj je bil nekoliko bolj v milosti pri Bogu, kakor Šmartno in Gameljne. Tudi tu so bile nekatere hiše jako zdelane, a splošen utis je ostal vendar boljši.

*) II. del: „Šolstvo“ bode opisal g. E. Gangl.

Boleslav je stal pred hišo, ko me je zagledal. „Ha, ha — kakšen pa si? — Klobuk ves potlačen — — hodiš tudi tako nekam čudno — — aha, različna črevlja imaš — — pa oba na jedno stran? — — Zavijaš se tudi v suktnjo, da ti je videti le lice? — — Ovratnika nimaš — — pa ne telovnika? — — Da, da, Franjo — — — ne čudim se! Glej — — jaz sem po obleki enak! — — Da, to je bilo strašno!“ — — Tako je hitel ljubi mi prijatelj, iz katerega ust ni mogla priti žaljiva beseda.

„Dovoli, kako je milostivi gospej? Prestrašila se je gotovo silno!“ vprašam ga jaz.

„O — žena je bila bolj neustrašna kot jaz, brez strahu seveda tudi ni bila! Saj je bilo pa zares grozno, ko se je slišalo celo drvenje skal s Smarne gore! — Pa čemu stojiva tu-le, brž stopi z menoj v sobo, da dobiš skledico kave in pa kos našega navadnega velikonočnega mazanca.“

Branil se nisem. Vstopil sem, poklonil se gospej in — — že sem sedel pri zajtrku. A samo s tem nisem bil zadovoljen.

„Veste milostiva, kaj bi vas prosil? Da mi dovolite odvzeti nekaj tega-le kruha, da ga nesem s seboj otroku. Imamo velikonočnih jestvin sami — — pa so v „podrtiji!“ — — Seveda se mi je to z največjo ljubeznjivostjo dovolilo in Bolča skrbel je tudi, da je dobila moja „čebeloreja“ tam v ulnjaku medu v poticah in vsega potrebnega za zajtrk.

„Kako pa je z Ivanom? — Revež je moral imeti gotovo najstrašnejšo noč, ko morebiti še s postelje ni mogel,“ pravim jaz.

„Ne, ravno nasprotno!“ pravi mi Boleslav. „Pač je moral na prigovarjanje gospe ven iz hiše in k mostarju, kjer je ležal na postelji pa razlagal najrazličnejše potrešne teorije odraslim in malim, katerih se je bilo nabralo v tesni sobici, kar jih je le notri moglo. Želel si je le jedne same luknjice, skozi katero bi mu bilo mogoče gledati v osrčje zemlje, kjer je „hudič štajeriš plésal.“ In kadar se je streslo, brž je hitel: No, vidite, da je res — — ravnokar z nogo pritrkaval — — Le verjemite mi, nič hudega ni — — — le nekoliko preveč veseli so spodaj pod nami, pa so pozabili, da nismo mi še pri njih! — Tako je šlo do jutra in ljudje so res nekoliko pozabili na strah.“

Zasmejal sem se tem besedam, saj sem dobro poznal veselega Ivana. —

Šla sva z Boleslavom k njemu. Oprezno, boječe sem stopal skozi vežo, ki je kazala tudi hude razpoke, in komaj me je bilo spraviti v sobo, kjer je ležal že v svoji postelji Ivan. Ravno nad njegovo posteljo je bil strop precej razpokan, a vendar je bil — po telesu bolni Ivan — dobre volje.

(Dalje prih.)